

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring Midlertidige forskrifter med hjemmel i koralaloven

Høringens saksnummer: 20/1924

Høring: Høring Midlertidige forskrifter med hjemmel i koralaloven

Levert: 26.03.2020 14:22:51

Svar type:

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Kontaktperson: Rieneke Schilperoort

Kontakt e-post: rieneke@friskoler.no

Høringssvar – Midlertidig forskrifter med hjemmel i koralaloven

Norske Fag- og Friskolers Forbund (NNFL) representerer videregående skoler, skoler godkjent under kapittel 4 i voksenopplæringsloven og fagskoler. I hovedsak oppfatter vi forskriften som en stadfesting av de pålegg og retningslinjer skolene allerede er pålagt å følge i denne krisesituasjonen.

Den foreslåtte forskriften omhandler ulike deler av skole- og utdanningssektoren. Skolene som driver under voksenopplæringsloven kapittel 4 er ikke nevnt. Kap.4-skoler som er medlemmer i NFFL opplever også å få svært mangelfull informasjon om hvordan de skal forholde seg til krisen og hvilke tiltak som gjelder disse skolene og hvilke tiltak som ikke gjelder disse skolene. NFFL ber derfor om at kap.4-skolene får avklaringer om hvilke tiltak som gjelder for dem (og at dette også presiseres i informasjon fra Utdanningsdirektoratet). Kap.4-skolene bør videre gis dispensasjon til å justere og avvike fra fagplanen for gi skolene større spillerom til å opprettholde undervisningen under disse krevende omstendighetene.

Selv om formuleringene varierer noe, vil det for alle våre medlemsskoler gjelde at de er pålagt å opprettholde undervisning så langt dette er mulig og forsvarlig. Undervisningen skal også i den grad det er mulig, gi elever og studenter samme læringsutbytte som ved en normalsituasjon. NFFL støtter selvfølgelig dette og kan bekrefte at skolene strekker seg langt for å opprettholde en forsvarlig undervisning. Samtidig mener NFFL at denne situasjonen har konsekvenser som ikke problematiseres i den midlertidige

forskriften.

I høringsnotatet skriver departementet at det i de fleste tilfeller vil være mulig å opprettholde undervisning selv om skolene er stengt eller drives med redusert kapasitet. NFFL vil derfor påpeke at det ikke er alle fag som kan i varettas over lengre tid som fjernundervisning. Ved våre medlemskoler er det mange fag som over tid vil gi redusert læringsutbytte hvis de skal opprettholdes som fjernundervisning. Dette gjelder for eksempel kunst, toppidrett, naturbruk, håndverk og yrkesdykking eller praksis for helsefagarbeidere. Å trene opp praktiske ferdigheter, er ikke en øvelse som kan teoretiseres eller digitaliseres. Dette er ferdigheter og kunnskap som er avhengig av utstyr, lokaler, verktøy, materialer og direkte veiledning og tilbakemelding i praksis. Stenging av skolene rammer alle elever og studenter, men går spesielt hardt ut over elever som har valgt fag som krever praktisk øvelse.

Kanskje er det åpenbart, men vi vil beskrive noen eksempler på hvordan tiltakene rammer undervisningen ved flere av våre skoler. Et første eksempel er Norsk Yrkesdykkerskole som ikke kan levere opplæring i henhold til nasjonale og internasjonale standarder for sertifisering av yrkesdykkere hvis de ikke kan åpne for praktisk opplæring. Et annet eksempel er kunstfaglige utdanninger som nå har lagt sin undervisning på nett. Det gir uten tvil et annet læringsutbytte enn det å stå i en undervisningssituasjon i et klasserom med små tilbakemeldinger hele tiden underveis i prosessen, med et læringsmiljø med andre studenter å få ekstra utbytte av, og muligheten til å bruke utstyr, verksted og jobbe i større format med andre materialer. Selv om studentene kan opparbeide læringsutbyttet de skal ha ved slutten av perioden/utdanningen, så er den svekket av å ikke ha hatt alle mulighetene til mer helhetlig utvikling. Et annet eksempel er toppidrettskolene hvor undervisningen er bygget opp rundt trening. Øvelser innen toppidrett krever spesialanlegg, spesialtrenere og oppfølging ved tilstedeværelse. Et tredje eksempel er elever som skal bli smed. Hvordan skal de over tid få oppgaver etter læreplanen når de er hjemme og ikke har esse og ambolt? At eksamen tilpasses dette, er ingen tilfredsstillende løsning fordi elevene og studentene har gått glipp av en viktig del av opplæringen.

For alle skoler ligger det inne formuleringer som skal sikre at elever og studenter skal kunne gis en avsluttende vurdering ved utgangen av semesteret. Det er i dag usikkert hvor lenge tiltakene skal vare. Jo lengre tiltakene varer, jo mer krevende blir det å sikre at læringsutbytte opprettholdes og at elevene og studentene avslutter semesteret med tilfredsstillende kompetanse. Om vi ser for oss at tiltakene blir videreført fram til sommeren, vil det mest sannsynlig bli mange elever og studenter som ikke har fått opplæring på et tilfredsstillende nivå. Det gis frie rammer til skolene for å ivareta undervisningen og dette er positivt, men med vedvarende tiltak er det et spørsmål om det er mulig å gi undervisning på et

tilfredsstillende nivå. Tiltakene kommer til å bli etterprøvd og bør bli etterprøvd. Studentene bør involveres i vurderingen om de har fått det læringsutbytte de i mange tilfeller betaler en egenandel på å få. Selv om skolen har gjort sitt ytterste for å gi studentene læringsutbyttet de skal ha, er det fortsatt en mulighet for studentene ikke er fornøyde med det de har fått.

Når varigheten på tiltakene vurderes, bør det også vurderes en gradvis åpning hvor skoler med praktisk undervisning blir prioritert. NFFL foreslår også at det innenfor praktisk rettede opplæringstilbud, kan gis anledning til å åpne bestemte skoler med smittevernstiltak som kan godkjennes av lokal kommunelege.

Forskriften sier ingenting om konsekvensene av om elever og studenter ikke har fått undervisning på tilfredsstillende nivå når semesteret avsluttes og det er en stor svakhet. Hvilke rettigheter har elevene og studentene i slike situasjoner? Skal de ha rett på å få undervisningen på et senere tidspunkt? Hvordan skal dette eventuelt løses? Hvordan skal skolene få bistand til å imøtekomme dette? Våre medlemsskoler ønsker ikke å sende fra seg elever og studenter som ikke har fått mulighet til å oppnå den kompetansen de burde, men skolene kan ikke løse dette uten føringer og omfattende støtte fra myndighetene.

Om tiltakene fortsetter, er det ikke utenkelig at elever og studenter vil kreve å få tilbakebetalt skolepenger. Skal de frittstående skolene bære denne kostnaden? Om elevene slutter som følge av stengningsvedtaket, vil både statstilskudd og egenandel gå tapt. NFFL mener skolene må kompenseres for dette når dette kommer som følge av tiltak fra myndighetene.

Vi har i dag ikke oversikt over merkostnaden som tiltakene påfører de frittstående skolene. Omleggingen av undervisningen medfører økte kostnader på mange nivå og den midlertidige omleggingen vil få økonomiske konsekvenser som vi på nåværende tidspunkt ikke har muligheten for å se rekkevidden av. Merkostnadene omfatter en rekke områder som for eksempel ansatte og lærere som sykemeldes fordi de opplever en stor psykisk belastning som følge av situasjonen skolene står i. De frittstående skolene spør derfor hvordan myndighetene har tenkt å løse dette. Hvem skal ta merkostnadene og de tapte inntektene som friskolene er påført? Med store merkostnader, eventuelle krav om tilbakebetaling av skolepenger og tiltak som kanskje vil fortsette inn i et nytt skoleår, kan det føre til at mange skoler må legges ned. Tiltakene kan også ramme søkningen ved våre medlemsskoler til neste skoleår. Dette bør også skolene kompenseres for om de skal kunne unngå nedleggelse. (En beregning kan for eksempel gjøres for et gjennomsnittstall for siste tre år.) Om tiltakene fortsetter inn i neste skoleår, er det også mange av våre skoler som vil kunne miste søkere fordi fagene ikke egner seg som fjernundervisning og derfor vil ikke skolene kunne

levere på det nivået som de ønsker og som elever og studenter etterspør.

NFFL mener det er kritikkverdig at forskriften ikke tar for seg elevdemokrati og studentdemokrati og hvordan dette skal opprettholdes i en krise. NFFL mener elever og studenter bør involveres i vurderinger ved skolen som angår dem og også involveres i vurderingen av om læringsutbyttet har vært tilfredsstillende.

Når det kommer til forslag i forskrift som går på elever og studenters rettigheter med tanke på Lånekassen, mener NFFL at det er viktig at elever og studenter ikke lider økonomisk ved forsinkelser grunnet tiltak i forbindelse med pandemien. Som tidligere nevnt, mener imidlertid NFFL at dette ikke er en tilfredsstillende sikring av elevers og studenters rettigheter i denne situasjonen.

Det er positivt at forskriften tydelig gir friskolene mulighet til å drive fjernundervisning i denne perioden. Det bør tydeliggjøres at dette også gjelder kap.4-skolene. Når skolene åpner igjen, bør det fortsatt i en periode være mulig å levere undervisning nettbasert for de skolene og elevene som kan ha behov for dette i en overgangsperiode som en parallell til stedbaset undervisning.

Vennlig hilsen

Rieneke (K.J.B.) Schilperoort

Gina Maria G. Østmoe

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.